

6. Соболев В. І. Біологія і екологія (рівень стандарту) : підруч. для 11 кл. закл. заг. серед. освіти // Абетка, 2019. – 256 с.

7. Остапченко Л.І. Біологія і екологія (рівень стандарту) : підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти. – Київ : Генеза, 2019. – 208 с.

8. AIESEC. Путівник молоді людини: як змінити світ.
URL: <http://sdg.org.ua/images/Putivnuk.pdf>

Іващук А.С.

аспірант,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ГАЛИЧИНІ У ПЕРІОД 1890–1939 РОКІВ

Навчання французької мови у Галичині в період 1890–1939 років провадилося у тісному зв'язку із тогочасними європейськими соціальними, культурними та науковими тенденціями. Навчання французької мови характеризується посиленням уваги до практичного її опанування. Тогочасні методисти наполягають на тому, що навчання сучасних мов більше не може провадитися за тією ж методикою, що й навчання класичних (латини та старогрецької).

У період 1890–1939 років навчання французької мови здійснювалося засобами прямого методу навчання іноземних мов. На думку французького методиста К. Пюрена, прямий метод навчання іноземних мов не має на меті лише навчання іноземних слів без звернення до їхніх еквівалентів у рідній мові, а й навчання усного мовлення без звернення до посередництва письмового та навчання граматики без звернення до правил [2, с. 64]. Також науковець зазначає, що прямий метод був першим у історії МНІМ, який був сконцентрований на мотивації учня, на пошуку методів, які відповідали б інтересам, потребам та здібностям учня з допомогою прогресії, яка йде від простого до складного. Клод Жермен описує прямий метод як такий, який повинен розвивати вміння читати та писати вже після того, як учень навчився говорити [1, с. 127].

Визначення мети, змісту та цілей навчання французької мови у Галичині протягом 1890–1939 років відбувалося відповідно до основних дидактичних принципів. Розгляньмо кожен із принципів детально.

Першим дидактичним принципом є принцип наочності, котрий порівняно із періодом до 1890 року було втілено значно більшою мірою. Цей принцип є одним із основних у прямому методі навчання іноземних мов. Він характеризується уникненням перекладу лексичних одиниць рідною мовою. Проте у деяких підручниках ми усе ж зустрічаємо переклад лексичних одиниць або пояснення граматичних явищ рідною мовою, що говорить про певний відхід від цього принципу. Нагадаємо, що у підручниках з французької мови наявна велика кількість наочності: ілюстрації предметів та явищ, що їх використовували для уникнення перекладу на рідну мову; зображення мовного апарату під час вимови звуків французької мови; унаочнення граматичних структур шляхом подання їх у реченнях чи діалогах.

Принцип міцності, який відіграє у навчанні іноземних мов особливу роль із огляду на те, що їх опанування нерозривно пов'язане із накопиченням мовного, мовленнєвого та лінгвосоціокультурного матеріалів. Цей принцип було реалізовано за посередництвом підвищення змістовності навчального матеріалу, виконання різноманітних вправ, систематичного повторення раніше вивченого матеріалу.

Принцип свідомості, який є одним із основних у методиці загалом, характеризується такою організацією навчального процесу, за якої відбувається навчання від усвідомлення правил до автоматизованого виконання дій, від формування окремих складових частин діяльності до їх об'єднання. У навчанні французької мови він був ефективним для вивчення теоретичного матеріалу, пояснення учням особливості функціонування граматичних структур, які вони потім вживали усвідомлено під час виконання вправ. Підкреслимо, що підручників із французької мови було рекомендовано кілька для одного і того ж класу, а отже припускаємо, що учителі обирали той підручник з, який допоміг би їм оптимально реалізувати мету навчання французької мови.

Також важливу роль відігравав принцип науковості, головною метою якого було надання учням матеріалу, який відповідав положенням, обґрунтованим сучасною наукою, а методи навчання були наближеними до методів науки, основи якої вивчалися. Так, у процесі навчання французької мови у Галичині були застосовані надбання тогочасної лінгвістики (школа младограматиків), педагогіки та психології

(педагогічна та асоціативна психологія, гештальтпсихологія). Досягнення цих наук уможливили переусвідомлення процесу навчання французької мови, способів сприймання та запам'ятовування учнями матеріалу, що послужило поштовхом для створення нових прийомів та методів навчання іноземних мов, та зокрема французької.

Принцип систематичності та послідовності, доступності та посильності застосовувалися до навчання французької мови і у періоді до 1890-го року та залишилися незмінними. Як бачимо із навчальних планів, програм та шкільних звітів, навчальний матеріал було підібрано за принципом «від простого до складного». Його було подано у відповідності до вікових та інтелектуальних можливостей учнів.

Принцип міжкультурної взаємодії реалізовувався через велику кількість навчального матеріалу, пов'язаного із історією, культурою, мистецтвом та технічними надбаннями Франції. Було враховано національно-культурні особливості країни, мова якої вивчалася та це сприяло формуванню в учнів фонових знань про життя французького народу.

Отже, розглянувши дидактичні принципи навчання французької мови у Галичині протягом 1890–1939 років робимо висновок, що її навчання відбувалося із урахуванням потреб нового суспільства, було спрямоване на ефективність оволодіння іноземною мовою. Навчання провадилося із цілісним урахуванням тогочасних тенденцій методики навчання іноземних мов.

Список використаних джерел:

1. Germain, C. *Évolution de l'enseignement des langues : 5000 ans d'histoire*. – Paris : CLE International, 1993. – 351 p.
2. Puren C. *Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues*. – Paris : Nathan-CLE International, 1988. – 448 p.